

Образац 1.

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

Број захтева:01-9462/1

Датум:04.11.2013.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Веће научних области

биотехничких наука

ЗАХТЕВ

за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације

Молимо да сходно члану 46., став 5. тачка 3. Статута Универзитета у Београду (“Гласник Универзитета бр. 131/06), дате сагласност на предлог теме докторске дисертације:

“Типови шума у прашуми Перућица“

НАУЧНА ОБЛАСТ: Шумарство

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног од родитеља и презиме кандидата:
Радован, Јово, Лучић
2. Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање:
Универзитет у Београду-Шумарски факултет
3. Година дипломирања: **2008.**
4. Назив магистарске тезе кандидата: “Структурно-производне карактеристике шума прашумског порекла у НП „Сутјеска“
5. Назив факултета на коме је магистарска теза одбрањена: Универзитет у Београду-Шумарски факултет
6. Година одбране магистарске тезе: 2012.

Обавештавамо вас да је Наставно-научно веће факултета на седници одржаној 29.10.2013. године размотрило предложену тему и закључило да је тема подобна за израду докторске дисертације

Д Е К А Н

Др Милан Медаревић, ред.проф.

Прилог:

1. Предлог теме докторске дисертације са образложењем
2. Акт надлежног тела факултета о подобности теме за израду докторске дисертације

Додатак уз образац 1.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ
за кандидата мр Лучић Радован

Име и презиме ментора: Проф. др Милан Медаревић

Звање: редовни професор Универзитета у Београду-Шумарски факултет

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације:

- 1) Stankovic, D., Medarevic, M., Krstic, B., Bjelanovic, I., Sljukic, B., Karic, D., Janic, M. (2013): CONCENTRATION OF HEAVY METALS AND STAND STATE OF SESILLE OAK (*Quercus petraea* (Matt.) Liebl.) ON AVALA MOUNTAIN (SERBIA). CARPATHIAN JOURNAL OF EARTH AND ENVIRONMENTAL SCIENCES, Volume: 8 Issue: 3 Pages: 59-66
- 2) Medarević M., Milošević R. (2012): Types of Beech-Fir Forests on Mt. Veliki Jastrebac, Serbia, *Archives of Biological Sciences*, (2012), vol. 64 br. 1, str. 201-213
- 3) Curovic, M., Stesevic, D., Medarevic, M., Cvjeticanin, R., Pantic, D., Spalevic, V. (2011): ECOLOGICAL AND STRUCTURAL CHARACTERISTICS OF MONODOMINANT MONTANE BEECH FORESTS IN THE NATIONAL PARK BIOGRADSKA GORA, MONTENEGRO. ARCHIVES OF BIOLOGICAL SCIENCES, Volume: 63 Issue: 2 Pages: 429-440
- 4) [http://apps.webofknowledge.com/OneClickSearch.do?product=WOS&search_mode=OneClickSearch&excludeEventConfig=ExcludeIfFromFullRecPage&colName=WOS&SID=Z2sKBHdLxXrIgleH3td&field=AU&value=Pantic,%20DPantic, D., Bankovic, S., Medarevic, M., Obradovic, S. \(2011\): Some characteristics of the stagnation stage in the development of silver fir \(*Abies alba* Mill.\) trees in selection forests in Serbia. TURKISH JOURNAL OF AGRICULTURE AND FORESTRY Volume: 35 Issue: 4 Pages: 367-378](http://apps.webofknowledge.com/OneClickSearch.do?product=WOS&search_mode=OneClickSearch&excludeEventConfig=ExcludeIfFromFullRecPage&colName=WOS&SID=Z2sKBHdLxXrIgleH3td&field=AU&value=Pantic,%20DPantic, D., Bankovic, S., Medarevic, M., Obradovic, S. (2011): Some characteristics of the stagnation stage in the development of silver fir (<i>Abies alba</i> Mill.) trees in selection forests in Serbia. TURKISH JOURNAL OF AGRICULTURE AND FORESTRY Volume: 35 Issue: 4 Pages: 367-378)
- 5) Curović, M., Medarević M., Pantić D., Spalević V. (2011): Major types of mixed forests of spruce, fir and beech in Montenegro, AUSTRIAN JOURNAL OF FOREST SCIENCE, (2011), vol. 128 br. 2, str. 93-111

- 6) Ockoljic, M., Nikic, Z., Medarevic, M., Cavlovic, D., (2011): Effect of horse chestnut tree genotype on production of fatty oil and fatty acids in seed cotyledons. AFRICAN JOURNAL OF BIOTECHNOLOGY Volume: 10 Issue: 10 Pages: 1932-1935

- 7) Glavendekic, M., Medarevic, M. J. (2010): INSECT DEFOLIATORS AND THEIR INFLUENCE ON OAK FORESTS IN THE DJERDAP NATIONAL PARK, SERBIA. ARCHIVES OF BIOLOGICAL SCIENCES Volume: 62 Issue: 4 Pages: 1137-1141

- 8) Ockoljic, M., Medarevic, M., Nikic, Z., Galecic, N., Stojicic, D., (2010): VARIABILITY OF FEATURES IN HALF-SIB POSTERITY AS A BASIS IN PLANT BREEDING OF THE SPECIES KOELREUTERIA PANICULATA LAXM. ARCHIVES OF BIOLOGICAL SCIENCES Volume: 62 Issue: 3 Pages: 695-705

- 9) Medarevic, M., Bankovic, S., Pantic, D., Obradovic, S., (2010): EFFECTS OF THE CONTROL METHOD (GOC VARIETY) IN SELECTION FOREST MANAGEMENT IN WESTERN SERBIA. ARCHIVES OF BIOLOGICAL SCIENCES Volume: 62 Issue: 2 Pages: 407-418

- 10) Bankovic, S., Madarevic, M., Pantic, D., Obradovic, S., Petrovic, N. (2009): Characteristics of silver fir (*Abies alba* Mill.) development in selection forests at different sites - study of Mt. Goc forests (central Serbia). AUSTRIAN JOURNAL OF FOREST SCIENCE Volume: 126 Issue: 4 Pages: 197-214

Заокружити одговарајућу опцију (А, Б, В или Г):

В) У случају израде докторске дисертације према ранијим прописима за кандидате који су стекли академски назив магистра наука ментор треба да има пет радова (референци) које га, по оцени Већа научних области, квалификују за ментора односне дисертације.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Датум: 04.11.2013.

**Шумарски факултет
Универзитета у Београду
Кнеза Вишеслава 1
11000 Београд**

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ШУМАРСКОГ
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

**Предмет: Извештај Комисије за оцену пријављене теме докторске дисертације
мр Радована Лучић**

Наставно научно веће Шумарског факултета, на седници одржаној 26.06.2013 године, Одлуком бр. 01-5401/1, образовало је Комисију за оцену теме докторске дисертације кандидата мр Радована Лучић под радним називом **“Типови шума у прашуми Перућица”**, у саставу:

1. Др Милан Медаревић, редовни професор Шумарског факултета Универзитета у Београду, председник
2. Др Рајко Милошевић, ванред. проф., Шумарског факултета Универзитета у Београду,
3. Др Зоран Говедар, ванред. проф., Шумарског факултету у Универзитета Бања Луци.

Комисија по анализи приспеле пријаве теме кандидата подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Мр Радован Лучић пријавио је тему докторске дисертације под насловом **„Типови шума у прашуми Перућица“**.

Поред биографије и списка објављених радова, текст пријаве садржи и кратко образложење теме. У кратком образложењу теме наведена су претходна анализа информација о предмету истраживања, предмет рада и циљ истраживања, кратак осврт на досадашња истраживања, методе рада, научна оправданост и оквирна структура (садржај) дисертације.

1. Биографија кандидата

Радован Лучић рођен је 16.11.1969. године у Бистрици, општина Жепче, Босна и Херцеговина.

Основну и средњу школу завршио је у Жепчу.

Шумарски факултет уписао 1989. године у Сарајеву, где је студирао до 1992. године, а због ратних дешавања академске студије наставља у Бања Луци где и дипломира 1998. године.

У Истраживачко-развојном и пројектном центру (који послује у оквиру Јавног предузећа „Шуме РС“ а.д. Соколац) у Бања Луци ради као пројектант од 01.07.1998. године.

Постдипломске студије уписује школске 2001/02. године на Шумарском факултету у Београду, Катедра за планирање и организацију газдовања шумама, које успешно завршава са просечном оцјеном 9,71 и одбраном магистарског рада под насловом “Структурно-производне карактеристике шума прашумског порекла у НП „Сутјеска“ 06.12. 2012. године.

Објављени радови:

Лучић, Р. (2012): "Структурно-производне карактеристике шума прашумског порекла у Националном парку Сутјеска ", магистарски рад, Шумарски факултет Универзитета у Београду.

Присуство семинарима (ван БиХ):

- „Training on Forest Fires Combating“ Antalya, Turkey, 2013
- „Увод у кориштење GIS softvera, ArcGis“, Загреб, 2006

Учешће у пројектима:

Учествовао у прикупљању података и изради шумскопривредних основа:

- за државне шуме: Которварошко ШПП, Вишеградско ШПП, Теслићко ШПП, Рогатичко ШПП, Ханпијесачко ШПП, Бањалучко ШПП, Лопарско ШПП, Невесињско ШПП, Гатачко ШПП и др.
- израда програма за газдовање кршом у Херцеговини, Требиње, 2009
- за приватне шуме израда шумскопривредне основе за општине: Гацко, Котор Варош, Козарска Дубица, Костајница, Бања Лука и др.

2. Предмет рада и циљ истраживања

Развојем типологије шума, у нашим условима последњих тридесетак година инсистира се на интегралним, мултидисциплинарним истраживањима, што је и основ овог истраживања.

Структурним и еколошко производним карактеристикама шумских састојина, као основи за планирање и газдовање шумама одувек је посвећивана пажња. Оваква истраживања нужно су мултидисциплинарна јер подразумевају анализу, како педолошких (едафотоп), климатских (климатоп) и других фактора, тако и детаљно познавање биљних заједница и свих процеса у шуми (дефинисаној као биогеоценоза).

Циљ ових истраживања је боље упознавање основних карактеристика шумских екосистема кроз упознавање и дефинисање типова шума као основа за планирање газдовања шумама у прашуми Перућица, у најширем смислу, а имајући у виду управљање овим шумама као националним парком.

Прашуме Европе већином због потпуне измијењености примарних шумских екосистема, добијају све већи значај као најсигурнији показатељ производног потенцијала (достигне димензије и запремине) али и најзначајнији део генетског наслеђа Планете (Томанић, Л.1991.).

Шумски екосистеми Перућице без сумње спадају међу најзначајније шумске објекте због изузетне разноликости и високог степена очуваности. Ови екосистеми су услед изостанка утицаја људског фактора, стручно и научно посебно интересантни и захвални истраживачки објекти јер, да би се газдовање спроводило на довољно високом биодиверзитетском нивоу у оквиру шумских екосистема, потребно је упознати се са развојним процесом у нетакнутим шумама (Медаревић, М 2006.).

Иако су прашуме Перућице у досадашњем периоду у доброј мери истраживане са различитих аспеката, њихов значај за убудуће заслужује даље упознавање њихових карактеристика спонтано изграђиваних кроз векове.

Основне хипотезе при изради рада ће бити и јесу:

1. Прашуме представљају очуване шумске екосистеме чија стабилност је спонтано развијана у локалном окружењу и због тога су врло актуелне за спознају законитости у том развоју, а у односу на затечену структуру.
2. Дефинисање типова шума у прашумама полидоминантног састава резултираће утврђивањем поузданог еколошког основа за реално обезбеђивање услова за одрживо управљање овим шумама и шумама аналогног састава и структуре.

3. Кратак осврт на досадашња истраживања

Типолошка проучавања представљају један пут ка компромису екологије и уређивања шума (Масинг, В. 1996). Основни циљ типолошких проучавања је да се свеобухватно упознају, све значајније, карактеристике основних класификационих јединица у савременом планирању и газдовању шумама (Јовић и сарад. 1991). Свакако да прашуме у том смислу представљају један од најважнијих истраживачких објеката.

Почетком шездесетих година прошлог вијека започета су значајнија типолошка истраживања на подручју бивше СФРЈ, мада су искуства европских типолошких школа у стручним гласилима презентована и разматрана већ између два светска рата. На подручју БиХ ова научна дисциплина је утемељена радовима Фабијанића и Бурлице.

До данас су утврђене основе ценоколошког координатног система, и у том смислу, и положај типа шуме у том систему у Србији. У неким деловима југоисточне европе типолошка истраженост је у довољној мери, досадашњим истраживањима, утемељена да се може реално користити као еколошки основ планирању газдовања шумама.

Водећи истраживачи у овој области су: Јовановић Б., Јовић Н., Томић Загорка, Јовић Д., Банковић С., Медаревић М., Цестар Д., Морозов, Шранкер, Мајер у новије време Милошевић Р., Чуровић М., др., а у Босни и Херцеговини су то: Ћирић, Дринић, Стефановић, Буцало, Говедар и др.

4. Методе рада

Глобални план истраживања обухватиће снимање, премер, приказ, анализу и оцену структурних и развојно производних карактеристика шума прашуме Перућица у циљу дефинисања типова шума и израде типолошке карте за шуме прашуме.

То у суштини подразумева утврђивање величине узорка - оптималних величина и распореда примерних површина на одабраним хомогеним површинама (састојинама), тоталан премер основних таксационих елемената: прских пречника (са тачношћу на милиметар), а висине стабала (са тачношћу на дециметар) по врстама дрвећа, како би се утврдиле основне структурне карактеристике. Основни критеријум за избор састојина у којима треба поставити сталне огледне површине био би да су оне репрезенти (делова) састојина одређене еколошке јединице (са повољном заступљеношћу едификатора, хомогене и са приближно оптималном величином и структуром инвентара, на одговарајућем типу земљишта), и да се све оне, у оквиру издвојених идефинисаних еколошких јединица, налазе у приближно истој развојној фази.

Утврђивања педолошких, фитоценолошких и метеоролошко-климатолошких карактеристика истраживаног подручја ће бити извршено стандардним методама.

Ради добијања прецизнијих података о земљиштима, биће отворено и неколико педолошких профила. Механичка анализа земљишта одредиће се међународном пипет "б" методом. Садржај земно-алкалних карбоната по Schibler-овој методи, хумус по методи Kotzmann-a, а лакоприступачни фосфор и калијум Al-методом по Egner-Riehm-у. Хидролитичка киселост земљишта и сума адсорбованих базних катјона биће одређени методом Карпен-а.

Фитоценолошка проучавања обавиће се по Braun-Blanquet-овом методу (Циришко-Монпелешка школа).

При проучавању и прелиминарном дефинисању типова шума, у циљу обезбеђивања еколошке основе савременог планирања и газдовања шумама, неопходно је да, поред еколошких буду истражене и структурне и производне карактеристике састојина, као и развојне карактеристике стабала аутохтоних врста дрвећа. То јест, неопходно је да се изврши и производно диференцирање станишта (издвојених еколошких јединица) на основу основних одабраних параметара који омогућују утврђивање основних развојно производних карактеристика издвојених еколошких јединица. Анализом структуре ових састојина може се доћи до важних закључака о хомогености услова за раст присутних дендрофлорних елемената (едификатора) и њиховом односу према условима станишта

У оквиру метода дескриптивне статистике утврдиће се најзначајнији статистички (нумерички) показатељи, који карактеришу појаве централне тенденције и варијабилности података у серијама. Поступком анализе варијансе биће испитана значајност разлика средина вредности појединих таксационих елемената, упоређењем варијанси међугрупног и унутаргрупног варирања

5. Научна оправданост

Резултати истраживања биће садржани у дефинисању типова шума у обухваћеном шумском подручју, уз претходно утврђивање еколошких, а потом производних типова шума у оквиру конкретних комплекса шума.

Сама истраживања, односно резултати, треба да послуже проширивању знања о сложеној природи шуме, у конкретном случају шума прашуме Перућица. Актуелност теме произилази и из чињенице да су наведени шумски екосистеми у типолошком смислу готово неистражени. Позната је теза да су стаблмично пребирне шуме по много чему најближе прашумским заједницама. Интензивно коришћење шума, нарочито у западној Европи, резултирало је знатним смањењем површине под шумама пребирне структуре. Због тога су истраживања карактеристика ових шумских екосистема добила на интересовању и значају.

Резултати ових истраживања могу имати значајну практичну примену јер дефинисање типова шума у наведеним шумским екосистемима представља основу савременог и еколошки утемељеног газдовања. Истраживања полазе од основне дефиниције типа шуме да представља делове шумског комплекса са подједнаким

еколошким и развојно производним карактеристикама, а при том је дефинисан типом или подтипом земљишта и основним врстама дрвећа као едификаторима.

Конкретно ово је олакшано тим више што се ради о прашумама као спонтано развијаним шумама. Испитивање динамике развоја те спонтаности је један од задака овог рада. Добијени резултати, у смислу сличности и разлика, послужили би за дефинисање еколошких јединица, а потом и дефинисања типова шума. Тиме би се по први пут на конкретним локалитетима обезбедио типолошки (еколошки) основ за израду планова газдовања шумама и других планова где је претходно неопходно.

Добијени резултати биће директно коришћени за публикување радова у часописима и на научним скуповима.

6. Прелиминарни садржај

УВОД

1. Задатак и садржај рада

2. Материјал и метод рада

3. Досадашња истраженост

4. Објект истраживања

5. Резултати истраживања

6. Дискусија

7. Циљеви и проблеми газдовања

8. Закључак

Литература

Прилози

7. Закључак и предлог

На основу прегледа поднете документације и познавања научног и стручног рада кандидата Комисија констатује:

Кандидат мр Радован Лучић, запослен на радном месту пројектанта у Јавном предузећу „Шуме РС“ а.д. Соколац, кроз научни рад, едукацију и праксу активно је писутан у решавању проблематике из одрживог управљања шумама у најширем смислу. На проблематици структурно производних карактеристика мешовитих шума јеле, смрче и букве је магистрирао, а у изради планова газдовања шумама који најчешће обухватају ове категорије шума ради од почетка.

Имајући у виду законске одредбе (Закон о високом образовању, Закон о научном раду и Статут Шумарског факултета), мр Радован Лучић испуњава све законске услове да може да приступи изради докторске дисертације из области биотехничких наука, с обзиром да је свој професионални и научни рад усмерио у том правцу.

Опредељење кандидата за проблематику из подручја шумарства и домена одрживог управљања прашумама, истражујући њихове карактеристике, показује да је кандидат увидео значај ове врсте истраживања, као нарочите, у односу на рационално коришћење простора под шумом и као основа за израду реалних планова одрживог управљања и газдовања шумама. Неоспоран је значај ових истраживања и у претпостављању и ближем утврђивању модела оптималног стања (шумовитости) и свега наведеног наведеног у образложењу оправданости теме. Опредељење у односу на конкретно истраживање у толико је значајније када се зна да су шуме данас својом површином незаобилазан елеменат умањења негативних ефеката стаклене баште (климатских промена) и очувања квалитета животне средине и, при том, заштите природе у целини. Методологија коју кандидат предлаже за примену је проверена у науци и пракси и недвојбена у смислу поступка, а при том, има суштински мултидисциплинарни карактер. При том кандидат у складу са напретком ГИ технологије предлаже примену и тих алата, посебно, у домену снимања стања шума и картографских приказа. Формално се може констатовати да су:

- научни циљ рада и хипотезе добро постављени,
- објект истраживања и методологија рада усклађени са научним циљем рада,
- предвиђени резултати рада значајан допринос у развоју научне и стручне мисли у овој области.

На основу анализе предлога у пријави теме кандидата може се закључити да се ради о комплексном и оригиналном научном проблему, чије успешно решење ће имати неоспорну примену у пракси планирања газдовања шумама и заштити природе у целини, као подршка одрживом управљању шумама.

Комисија закључује да су се стекли сви услови, како у смислу научне заснованости теме, тако и у смислу оспособљености кандидата да је научно обради. У складу са претходном оценом Комисија предлаже Наставно научно већу Шумарског факултета да прихвати пријаву теме кандидата и позитивном одлуком омогући израду докторске дисертације **мр Радована Лучића** под насловом **“Типови**

шума у прашуми Перућица“ и за ментора предлаже проф. др Милана Медаревића.

КОМИСИЈА

Др Милан Медаревић, редовни професор

Др Рајко Милошевић, ванр. проф.

Др Зоран Говедар, ванр. проф.

Списак литературе која ће се користити при изради дисертације:

А н и ћ, И., М и к а ц, С. (2008): Структура, текстура и подмлађивање динарске буково - јелове прашуме Ћоркова увала. Шумарски лист бр. СХХХII (11-12): 505-515, Завод за екологију и узгајање шума Шумарског факултета Свеучилишта у Загребу.

Б а н к о в и ћ, С. (1974): Појава и узроци померања висинских крива јеле и букве у неизграђеним пребирним шумама на Гочу. Шумарство, Часопис за шумарство, прераду дрвета, пејсажну архитектуру и водопривреду ерозионих подручја, бр. 3 – 4, Београд

Б у ц а л о, В., Б р у ј и ћ, Ј., Т р а в а р, Ј., М и л а н о в и ћ, Ђ. (2008): Флора прашумског резервата „Лом“. Шумарски факултет у Бањој Луци.

Г о в е д а р, З. (2005): Начини природног обнављања мешовитих шума јеле и смрче на подручју западног дела Републике Српске. Докторска дисертација, Шумарски факултет, Београд.

Г о в е д а р, З. (2002): Елементи структуре и природно подмлађивање мјешовите састојине букве, јеле и смрче у прашуми Јањ. Шумарство, бр. 4-6, стр. 9-24, Београд.

Г о в е д а р, З., С т а н и в у к о в и ћ, З. (2008): Природно обнављање букве у мјешовитој састојини букве и јеле са смрчом у прашуми Перућица, Гласник шумарског факултета, Београд

Д у к и ћ, В., М а у н а г а, З. (2008): Структурна изграђеност мјешовите састојине букве, јеле и смрче у прашуми Лом. Гласник Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци, бр. 8: 39-53.

Д р и н и ћ, П. (1956): Таксациони елементи састојина јеле, смрче и букве прашумског типа у Босни. Радови Пољопривредно-шумарског факултета бр.1, Сарајево

Д р и н и ћ, П., П р о л и ћ, Н., М а т и ћ, В., С т о ј а н о в и ћ, О., П а в л и ч, Ј., В у к м и р о в и ћ, В. (1980): Таблице таксационих елемената високих и изданаčkih шума у СР Босни и Херцеговини. Посебна издања: број 13. Шумарски факултет универзитета у Сарајеву.

К о п р и в и ц а, М. (1997): Шумарска биометрика, књига прва. Институт за шумарство, Београд.

К р с т и ћ, М., Г о в е д а р, З. (2007): Висински прираст неодраслог подмлатка у мјешовитим састојинама букве, јеле и смрче у прашумама „Јањ“ и „Лом“. Зборник радова међународне конференције „Management of forests in changing environmental conditions“, Faculty of Forestry, TU Zvolen.

К о м и ћ, Ј. (2000): Методи статистичке анализе, Економски факултет Бања Лука

К о р п е л, S. (1995): Die Urwalder der Westkarpaten. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, 310 p.

Л а з е н д и ћ, З. (2009): Структура и варијабилитет таксационих елемената мјешовитих састојина јеле, смрче и букве у прашуми Лом, Магистарски рад, Шумарски факултет Бања Лука.

Л е и б у н д г у т, H. (1945): Waldbauliche Untersuchungen über den Aufbau von Plenter-wäldern. Mittgl. D. Schw. A.f.d.f.V.w.

Л е и б у н д г у т, H. (1982): Europäischer Urwälder der Bergstrufe. Bern Stuttgart, Haupt.

М а у е р, H. (1976): Gebirgswaldbau Schutzwaldpflege. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart

М е д а р е в и ћ, М. (1991): Функције шума и њихово обезбеђење при планирању газдовања шумама. Докторска дисертација, Шумарски факултет, Београд.

М е д а р е в и ћ, М. (2005): Шуме Таре. Монографија, Шумарски факултет, Београд

М е д а р е в и ћ, М. (2006): Планирање газдовања шумама. Шумарски факултет, Београд.

М е д а р е в и ћ, М. ет ал. (2007): Основне еколошке и структурно производне карактеристике типова шуме Ђердапа и Таре. Зборник радова, Шумарски факултет, Београд.

М и л е т и ћ, Ж. (1954): Уређивање шума (прва књига). Научна књига, Београд.

М и л е т и ћ, Ж. (1955): Један метод за одређивање нормалног стања пребирне састојине пре сече. Гласник шумарског факултета бр.9, Београд.

М и л е т и ћ, Ж. (1958): Уређивање шума (друга књига). Научна књига, Београд

М а у н а г а, З. ет ал. (2005): Прашуме Јањ и Лом. Шумарски факултет, Бања Лука.

М а у н а г а, З. (2012): Прираст шума, Бања Лука

М а т и ћ, В. (1959): Таксациони елементи преборних шума јеле, смрче и букве на

подручју Босне, Сарајево

М и р к о в и ћ, Д., Б а н к о в и ћ, С. (1993), Дендрометрија, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд

М а т и ћ, В. (1980): Прираст и принос шума, Универзитет у Сарајеву, Сарајево

М а т и ћ, В., Д р и н и ћ, П., С т е ф а н о в и ћ, В., Т и р и ћ, М. (1971): Стање шума у СР Босни и Херцеговини према Инвентури шума на великим површинама (1964-1968). Посебно издање Шумарског факултета и Института за шумарство у Сарајеву, Сарајево, бр. 7., стр.1-639.

П а в л и ч, Ј. (1991): Прираст основних таксационих елемената и структурне карактеристике сталног експерименталног објекта у прашумској састојини 106. одјела П. Ј. „Игман“ (Прашума). Извјештај за период 1988 - 1990, Шумарски факултет, Сарајево.

П и н т а р и ћ, К. (1971): Основи узгајања и уређивања шума, 1. дио – предавања, шумарски факултет у Сарајеву

П и н т а р и ћ, К. (1974): Узгајање шума 2. дио. Техника обнове и његе састојина, скрипта, Шумарски факултет, Сарајево.

П и н т а р и ћ, К. (1978): Urwald Perućica als natürliches Forschungslaboratorium. Allgemeine Forstzeitschrift, No.24, Munchen.,

П и н т а р и ћ, К., И з е т б е г о в и ћ, С. (1980): Проучавање метода обнове у буковим шумама и мјешовитим шумама букве, јеле и смрче. Радови Шумарског факултета и Института за шумарство у Сарајеву, књ.25, св.3, Сарајево.

П а р в и а и н е и н, Ј. (2003): Virgin and natural forests in Temperate zone of Europe. Natural forests in Temperate Zone of Europe - Values and Utilisation. International Conference in Mukachevo, Transcarpatia, Ukraine, October 13-17.

П р о г р а м п р о с т о р н о г у р е ђ е њ а Н П С у т ј е с к а, Сарајево, 1968.

С т а м е н к о в и ћ, В., В у ч к о в и ћ, М. (1998): Прираст и производност стабала и шумских састојина. Шумарски факултет, Београд.

С т е ф а н о в и ћ, В., М а н у ш е в а Л. (1971) Шумска вегетација и земљишта на андезиту и дациту Источне Босне, Радови Шумарског факултета, књига 12, свеска 1-3, Сарајево

С т е ф а н о в и ћ, В. (1977): Фитоценологија са прегледом шумских фитоценоза Југославије. Универзитетски уџбеник, ИГПРО "Свјетлост" Сарајево, Сарајево, стр. 1-283.

С т е ф а н о в и ћ, В. et al., (1983): Еколошко-вегетацијска рејонизација Босне и Херцеговине. Шумарски факултет у Сарајеву, посебно издање бр. 17, Сарајево.

С т а њ е ш у м а у С Р Босни и Херцеговини, Институт за шумарство, Сарајево, 1971.

Т р е г у б о в, В.(1941): Le forêt viegres montagnardes des Alpes Dinariques, Massive de Klekovatcha et Grmetch, Montpellier.

Т о м и ч е в и ћ, Ј., М и л о в а н о в и ћ, М., (2006): Статус заштићених подручја и циљеви управљања, Стручни рад, Београд, Шумарство 2006 1-2

Ћ и р и ћ, М. (1984): Педологија. „Свјетлост“, ООУР Завод за уџбенике и наставна средства Сарајево.

Ћ и р и ћ, М. ет ал. (1971): Типови букових шума и мјешовитих шума букве, јеле и смрче у Босни и Херцеговини, Посебно издање Шумарског факултета и Института за шумарство, Сарајево

Ћ и р и ћ, М. (1991): Педологија. Свјетлост, Завод за уџбенике и наставна средства, Сарајево

Ф у к а р е к, П. (1970): Јужноевропске прашуме и њихов значај за науку и праксу. Симпозијум-Јужноевропске прашуме и високопланинска флора и вегетација источноалпско - динарског простора, Академија наука и умјетности Босне и Херцеговине, посебно издање, књига ХВ, Сарајево.

Ф у к а р е к, П. (1969): Дендрофлора Националног парка Сутјека, Сарајево

Ф у к а р е к, П. (1970): Шумске заједнице прашумског резервата перућице у Босни, Сарајево

Ф у к а р е к, П., С т е ф а н о в и ћ, В. (1958): Прашума Перућица и њена вегетација, Сарајево

Ч у р о в и ћ, М. (2003): Структурне и производне карактеристике мјешовитих шума смрче, јеле и букве на Љубишњи- циљеви и проблеми газдовања. Магистарски рад, Шумарски факултет, Београд.

Ч у р о в и ћ, М. (2010): Типови шума у националном парку Биоградска гора, Докторска дисертација, Шумарски факултет Београд

Ч у к о в и ћ, Д. (2005): Избор оптималног метода уређајне (састојинске) инвентуре у разнодобним и пребирним шумама у Републици Српској. Магистарски рад, Шумарски факултет, Београд.